

PSOWANIE (10) *sb n*

o oraz a jasne; e z tekstów nieoznaczających -é.

sg *N* psowani(e) (3). ◇ *G* psowania (1). ◇ *D* psowaniu (1). ◇ *A* psowani(e) (3). ◇ *I* psowaniem (1). ◇ *L* psowaniu (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde brak.

I. Rzeczownik od „psować” (9) :

1. Niszczenie, pogarszanie stanu, wyrządzanie szkód; destructio HistAl; depravatio Cn (6) :

a. Dotyczy stanu fizycznego, przez celowe działanie człowieka [czego] (2) : Dzięścićin zadržymánie/ ábo kościółow y rzeczy Pánu Bogu oddánych pówánie. *LatHar* 117; tedy Státutá piérwizé w tym wczynioné/ ták decláruiemy/ że *defensio* nie ma íie rozumieć pówániém *laboris proprij*, ták ośiéwków/ iáko y budowánia/ [...] ále wzywániém tylko dóbr náfzych *SarnStat* 847.

α. [Burzenie, pustoszenie: y znalazł [Bolesław] pomorzanow okolo trzech thyszyeczy ku psowanu polsky przyachane ChwalczKron I 151.]

b. Dotyczy zdrowia i funkcji organicznych (2) : Ale íz rozmáithe przyczyny przypadáią/ ktore człowiekowi z bączności miárę biorą/ íz pod čás przeleie/ álbo przełoży miárkę: s ktorego przełożenia/ roftą zbytnie wilkości krew pfiące: ktoremu pówániu áby zábiezano było wczás/ íeft też náuká w nich [*w księgach*] *SienLek* 45.

psowanie kogo przez co (1): [grzechy przeciwko piątemu przykazaniu] MEżoboystwo [...]. Ránienie ábo obrázenie ná zdrowiu. Infzych przez czáry pówánie. LatHar 115.

c. Dotyczy życia politycznego [kogo] (1) : lepiej zaprawdę íefth nagle ná walce zginąć/ nizli pówánie náfzego ludu widzieć *HistAl* F7.

d. Wypaczanie, zniekształcanie tekstu [czego] (1) :

W przeciwstawieniu: »poprawianie ... psowanie« (1): A Czechowic lepák/ ácz tey śmiáłości Budnego/ w popráwianiu ábo ráczey w pówániu y w obćinánium fámegeó textu pífmá S. nie chwali: wízákże [...] fáłzywemi przydátkami ábo wykłádami [...] tegoż fáłzowánia bráćifzkowi íwemu dopomaga WujNT przedm 7.

2. Zabijanie (1) : Wízelki kthory mowi krom pífmá Świętegeó/ [...] by też dobrze prorokował/ miey go zá Wilká w trzodzie owiec/ pówánie ípráwuiąc [*możliwe też znaczenie ‘demoralizowanie’, o ile za podmiot działający uznamy nie wilka, lecz głosiciela*]. *KrowObr* 2v.

3. Obalanie, zwalczanie [czego] (2) :

W połączeniu szeregowym (1): á kto ná ípráwy żywotá íegeo [św. Piotra z Werony] pátrzał: obronę wiáry/ pówánie kácerftwá/ podzwignienie krzyżá Chryštufowego/ káždy mu przczytác musiał. SkarŻyw 372.

a. Wykazywanie nieprawdziwości (1) : Od świec/ od obrázow/ od obrzádów innych/ do bluznienia Sákrámentow/ do pówánia Boftwá Chryštufowego y do záprzenia Bogá w Troycy íedynegeó/ błędnicy niefzczęśliwi [*tj. heretycy*] przyfzli. *SkarŻyw* 114.

II. Rzeczownik od „psować się”: pogarszanie się zdrowia (1) :

Szereg: »niedostatki albo psowanie« (1): PŁucne niedośtáthki álbo pówánie/ bywáią przyczyną rozmáitych chorob. SienLek 91v.

Synonimy: I.1. każenie, niszczenie.

Cf PSOWAĆ, PSOWAĆ SIĘ

SBu